

SEPA Polska

Związek Banków Polskich

Informacja nt. stanu przygotowań polskiego sektora bankowego do wdrożenia SEPA- Podsumowanie działalności w roku 2007

Historia dokumentu

Szczegóły	Wersja	Autor	Data
Wersja wstępna	0.1	Dominika Duziak	14.12.2007
Wersja po konsultacjach wewnętrznych	0.2	Dominika Duziak, Elżbieta Oleszczuk, Paweł Widawski	17.12.2007
Wersja po konsultacji z Członkami SEPA Forum Polska	0.3	Członkowie SEPA Forum Polska, Sekretariat SEPA PL	07.01.2007

Zatwierdził: Remigiusz W. Kaszubski

SEPA Polska

Związek Banków Polskich

Spis treści

Wprowadzenie	3
Zakres prac Sekretariatu SEPA Polska w roku 2007	4
Funkcjonowanie Grup Roboczych w strukturze SEPA Polska.....	10
<i>Działania w zakresie polecenia przelewu SEPA .....</i>	<i>10</i>
<i>Zakres prac w obszarze polecenia zapłaty SEPA .....</i>	<i>17</i>
<i>Zakres prac w obszarze kart płatniczych SEPA.....</i>	<i>18</i>
<i>Zakres prac w obszarze SECA- Single Euro Cash Area.....</i>	<i>22</i>
Krajowy Plan Implementacji i Migracji SEPA	23
Podsumowanie	24

SEPA Polska

Związek Banków Polskich

Wprowadzenie

Struktura SEPA Polska powstała z mocy decyzji Zarządu Związku Banków Polskich w czerwcu 2006 r. Głównym celem funkcjonowania SEPA Polska jest koordynacja procesu implementacji SEPA w środowisku krajowym, poprzez m.in. utworzenie krajowego planu implementacji migracji.

W każdym z państw SEPA istnieją analogiczne struktury, na czele których, zgodnie ze wskazaniami Europejskiej Rady ds. Płatności, stoją Krajowi Koordynatorzy SEPA.

Przy Związku Banków Polskich funkcjonuje Sekretariat SEPA Polska, odpowiadający przede wszystkim za inicjację, organizację i koordynację działań sektorowych, oraz komunikację ze wszystkimi zaangażowanymi stronami.

Ciałem sterującym Programem jest SEPA Forum Polska, skupiające wysokiej rangi przedstawicieli banków, NBP, KIR SA, PKUSWIFT itd. Głównym celem Forum jest wypracowywanie propozycji dotyczących realizacji wspólnej polityki SEPA. Polska organizacja SEPA składa się z kilku grup roboczych, uczestniczą w nich przedstawiciele banków, i Narodowego Banku Polskiego. Do konsultacji zapraszani są również przedstawiciele konsumentów i użytkowników systemów płatniczych, a także przedstawiciele dostawców infrastruktury bankowej zrzeszeni w Forum Technologii Bankowych. Propozycje przygotowane przez SEPA Forum Polska i przyjęte przez Zarząd ZBP są realizowane przez Koordynatora Krajowego.

W okresie od czerwca do sierpnia 2006 r. trwał proces organizacji grup roboczych i Sekretariatu SEPA w ZBP. Od września do grudnia 2006 grupy ukonstytuowały się i rozpoczęły prace nad harmonogramami wdrażania poszczególnych rozwiązań i komponentów Programu SEPA.

W pierwszych miesiącach swojej działalności Sekretariat SEPA Polska przeprowadził wśród Banków- Członków ZBP ankietę nt. świadomości i realizacji założeń Programu SEPA. Ankieta wykazała wówczas niewielki stopień zaangażowania oraz znajomości tematu. W miarę upływu czasu jednak świadomość znacznie wzrosła, w bankach utworzono tzw. SEPA- teamy, czyli zespoły dedykowane wdrażaniu SEPA.

W październiku 2006 r. odbyła się pierwsza z cyklu SEPA, organizowana przez Sekretariat SEPA Polska, konferencja, będąca jednocześnie inauguracją funkcjonowania struktury SEPA

SEPA Polska

Związek Banków Polskich

Polska. Gościem honorowym był Krzysztof Rybiński, Wiceprezes Narodowego Banku Polskiego, który w imieniu banku centralnego udzielił pełnego wsparcia wysiłkom polskiego sektora bankowego w działaniach dostosowawczych do SEPA. Europejską Radę ds. Płatności, organizację europejskiego sektora bankowego w obszarze płatności i odpowiedzialną za stworzenie Jednolitego Obszaru Płatności w Euro w ramach procesu samoregulacji reprezentował Herman Segers, który przedstawił wizję SEPA.

Prezes ZBP, Krzysztof Pietraszkiewicz, wyraził deklarację pełnego zaangażowania polskiego sektora bankowego w realizację SEPA i wezwał do nieustających wysiłków w kierunku dalszej modernizacji polskiego sektora usług płatniczych.

Koordinator Krajowy Implementacji Programu SEPA w Polsce, Remigiusz Kaszubski, przedstawił strukturę organizacyjną SEPA Polska, która powstała w oparciu o Uchwałę Zarządu ZBP i określił główne wyzwania niezbędne dla realizacji programu SEPA uwzględniające interesy polskich banków.

Druga z cyklu SEPA konferencja o tytule przewodnim „Jak wygrać SEPA dla Polski?” (odbyła się w kwietniu 2007 r.) miała na celu, m.in., dostarczenie bankom bodźca do podjęcia intensywnych działań w celu terminowego wdrożenia SEPA. Zaproszeni prelegenci z Europejskiej Federacji Bankowej, EPC, jak również przekonali, że polski system płatniczy i jego uczestnicy mogą zyskać na wdrożeniu SEPA.

Podczas trzeciej konferencji SEPA, która miała miejsce w październiku 2007 r., omawiano szczegółowe kwestie związane z implementacją i migracją SEPA. Wówczas również przedstawiono oficjalnie Krajowy Plan Implementacji i Migracji SEPA.

Zakres prac Sekretariatu SEPA Polska w roku 2007

Działania Sekretariatu SEPA Polska w roku 2007 koncentrowały się na¹:

1. Koordynacji prac SEPA Polska, w zakres której wchodziła:

- a. Organizacja spotkań Grup Roboczych funkcjonujących w ramach SEPA PL, opracowywanie materiałów związanych z pracami Grup oraz przygotowywanie protokołów spotkań;
- b. Organizacja spotkań SEPA Forum Polska; opracowywanie materiałów oraz protokołów, Raportów kwartalnych z działalności SEPA Polska;

¹ Gros działalności Sekretariatu SEPA Polska opierało się na współpracy z Grupami Roboczymi i wspomaganie ich działalności, stąd też część zadań wykonywanych wspólnie z Grupami zamieszczono w niniejszym syntetycznym spisie.

SEPA Polska

Związek Banków Polskich

- c. Organizacja i koordynacja współpracy z innymi podmiotami zaangażowanymi lub zainteresowanymi implementacją SEPA:
- współpraca z Narodowym Bankiem Polskim, w tym opracowywanie materiałów i przedstawianie stanowisk na Radzie ds. Systemu Płatniczego
  - komunikacja z Ministerstwem Finansów
  - współpraca z Krajową Izbą Rozliczeniową SA
  - współpraca z Radą Wydawców Kart Bankowych, Radą Bankowości Elektronicznej, Komitetem Agentów Rozliczeniowych, Polskim Komitetem Użytkowników SWIFT, Komitetem ds. Systemu Płatniczego
  - współpraca z VISA i MasterCard w zakresie wypracowywania podejścia do SEPA Cards Framework
  - współpraca z Polską Organizacją Firm Obsługi Gotówki (POFOG)

2. Opracowanie tłumaczeń dokumentów dot. SEPA:

- a. SEPA Credit Transfer Rulebook v2.2
- b. SEPA Direct Debit Rulebook v2.2
- c. SEPA Credit Transfer Implementation Guidelines v2.2
- d. SEPA Data Model v2.2
- e. SEPA Cards Framework
- f. SEPA dla Administracji Publicznej
- g. SEPA Operational Readiness
- h. Payment Services Directive
- i. PSD FAQ
- j. Raport bankowy- Raport w sprawie badania sektora bankowości elektronicznej, Komisja Europejska 31 stycznia br.
- k. Adherence Process FAQ
- l. Scheme Management Internal Rules
- m. Guide to the Adherence Process
- n. Krajowy Plan Implementacji i Migracji SEPA- przetłumaczony na język angielski

3. Przeprowadzanie ankiet środowiskowych i konsultacji krajowych na potrzeby lokalne oraz z inicjatywy Europejskiej Rady ds. Płatności (stanowiska polskiego sektora bankowego przekazywane były każdorazowo EPC):

- a) Konsultacje nt. mechanizmu konwersji komunikatów SEPA Credit transfer (XML) na standard MT103+ (propozycja KIR SA)
- b) Ankieta dot. Wyboru scenariusza i strategii wdrożenia polecenia zapłaty SEPA (SEPA Direct Debit)
- c) Konsultacje ws. Propozycji zmiany Deklaracji Crowne Plaza (EPC, 17 marca 2005 r.) dot. Zaangażowania we wdrażanie SEPA oraz terminów uruchomienia instrumentów SEPA (szczególności w kontekście opóźnienia terminu uruchomienia Systemu Polecenia Zapłaty SEPA)

SEPA Polska

Związek Banków Polskich

- d) Konsultacje dot., potrzeby budowy dodatkowych usług opcjonalnych (Additional Optional Services) opartych na schemacie SEPA Credit transfer
- e) Rozpoczęcie procesu zbierania danych nt. migracji na standard EMV w Polsce
- f) Szerokie konsultacje Krajowego Planu Implementacji i Migracji SEPA w Polsce (konsultacje ze wszystkimi zainteresowanymi stronami)
- g) Konsultacje dot. SEPA Online Payments
- h) Konsultacje dotyczące aspektów B2B polecenia zapłaty SEPA
- i) Ankieta ws. wyboru metody przystąpienia do Systemu Polecenia Przelewu SEPA oraz przewidywanej daty gotowości operacyjnej banku.
- j) Konsultacje przekazanych przez NBP rekomendacji EBC dot. treści i zapisów, które powinny znaleźć się w krajowych planach implementacji i migracji SEPA.

4. Promocja wizji i założeń SEPA

- a) Zorganizowano konferencje poświęcone tematyce SEPA:
  - (1) Konferencja „Jak wygrać SEPA dla Polski?”- Kwiecień 2007
  - (2) Konferencja „Praktyczne aspekty implementacji i migracji SEPA”- Październik 2007
- b) Odbywano spotkania w celu promocji- spotkania z firmami technologicznymi przedstawicielami EPC oraz innych państw członkowskich, w tym komunikacja m.in. z Narodowym Bankiem Rumunii, Narodowym Bankiem Węgier, Narodowym Bankiem Słowacji
- c) Przekazywano dokumenty dot. założeń SEPA oraz postępów implementacji Bankom-Członkom Związku Banków Polskich oraz władzom publicznym a także stowarzyszeniom przedsiębiorców;
- d) Aktualizowano zakładkę dedykowaną SEPA na stronie www.zbp.pl; utworzono stronę internetową poświęconą tematyce SEPA- www.sepapolska.pl , oraz jej bieżąca aktualizacja
- e) Przekazano właściwym organom władzy publicznej, w tym ministerstwu, informacje pozyskane przez przedstawicieli ZBP uczestniczących w zorganizowanej przez Komisję Europejską konferencji dla administracji publicznej
- f) Rozpoczęto kampanię informacyjną nt. SEPA (informacje m.in. w Gazecie Prawnej, TV Biznes, konferencje prasowe), opracowano projekt kampanii na rok 2008, którą rozpocznie wysokiego szczebla spotkanie w dniu operacyjnego startu Systemu Polecenia Przelewu SEPA- 28 stycznia 2008 r.

5. Monitoring prac na szczeblu paneuropejskim:

- a) Monitoring działalności Europejskiej Rady ds. Płatności, Europejskiej Federacji Bankowej, Europejskiego Banku Centralnego i Komisji Europejskiej;
- b) Opracowywanie i opiniowanie materiałów na Zgromadzenie Plenarne Europejskiej Rady ds. Płatności

SEPA Polska

Związek Banków Polskich

6. Prace dot. wdrażania poszczególnych komponentów SEPA

a) Polecenie Przelewu SEPA

1. Przeprowadzono analizę dokumentacji dotyczącej schematu polecenia przelewu,
2. W związku ze zmianami w wersji 2.3 SCT Scheme przeprowadzono szereg uzgodnień dotyczących kwestii tzw. SEPA Reachability z punktu widzenia banków, które chcą przystąpić do Schematu Polecenia Przelewu SEPA,
3. Rozpoczęto prace nad analizą wpływu Dyrektywy PSD na płatności w SEPA - „Analiza PSD i SEPA CT Rulebook pod kątem wątpliwości interpretacyjnych; Opracowanie wykładni wiążącej dla krajowego środowiska bankowego, m.in. pojęć Rulebooka”;
4. Prowadzono prace w związku z konwersją komunikatów SEPA CT (polecenie przelewu):
  - a. współpraca z KIR SA, przekazanie do zainteresowanych banków założeń związanych z realizacją zadania.
  - b. wysyłanie komunikatów SEPA - podjęcie pilnych działań w celu umożliwienia zainteresowanym bankom (współpraca z Izbą) wysyłania komunikatów zgodnych z SEPA.
5. monitorowano proces testowania zgodności komunikatów SEPA Credit Transfer (za pośrednictwem KIR SA)

b) Polecenie Zapłaty SEPA

1. Po analizie dokumentacji dotyczącej schematu paneuropejskiego polecenia zapłaty, określono strategię wdrażania tego instrumentu do polskiego Systemu Płatniczego.
2. Przygotowano i skonsultowano z bankami oraz NBP i KIR SA rekomendację Grupy Roboczej ds. Polecenia Zapłaty SEPA PL.
3. Wykonano tłumaczenie formularza zgody polecenia zapłaty SEPA, zgodnie z ustanowioną przez EPC formą i procedurą

c) Karty płatnicze

1. W ramach Grupy Roboczej ds. Kart opracowano dokument „SEPA dla kart z perspektywy Grupy Roboczej ds. Kart SEPA Polska”. Dokument jest efektem współpracy i konsultacji z Visa, MasterCard i agentami rozliczeniowymi.
2. Grupa Robocza opracowała rekomendację dot. wdrażania SEPA Cards Framework do polskiego Systemu Płatniczego.
3. Rozpoczęto zbieranie statystyk nt. migracji na standard EMV

d) Gotówka

1. Współpracowano z POFOG oraz NBP ws. zbierania danych nt. rynku gotówkowego oraz sektora Cash-processingowego;

SEPA Polska

Związek Banków Polskich

2. Dyskutowano nt. budowy SECA- Single Euro Cash Area: przeanalizowano dokumentację EPC oraz EBC.
3. Rozpoczęto dyskusje nt. utworzenia dokumentu opisującego polski rynek obrotu gotówkowego, przyszłe dostosowania do SECA i zasad Eurosystemu. Dokument zawierać będzie również opis obowiązków i ról głównych uczestników obrotu gotówkowego, zasady współpracy etc.

e) Infrastruktura

1. Przeprowadzono szeroką analizę komunikatów elektronicznych używanych w krajowych rozliczeniach międzybankowych w celu adoptowania ich dla wymaganych standardów SEPA. Ponieważ wyniki jednoznacznie wykluczyły założenie o wykorzystaniu dotychczasowych rozwiązań na potrzeby SEPA, w konsultacji z Krajową Izbą Rozliczeniową opracowano dla banków rozwiązanie uproszczone. Zapewnia ono odbiór komunikatów dla polecenia przelewu SEPA bez konieczności wykonania złożonych zmian w stosowanym oprogramowaniu. Dla wielu banków powyższe rozwiązanie pozwala na włączenie się do rozliczeń SEPA w terminie 28 stycznia 2008r. bez konieczności ponoszenia wysokich nakładów finansowych. Izba podjęła się także wykonania rozwiązania, które pozwoli bankom na wysyłanie poleceń przelewu w uproszczonym trybie.
2. Podjęto się analizy krajowych standardów poleceń przelewu w celu wyodrębnienia odmiennej grupy operacji w stosunku do ogłoszonych standardów. Efektem tych prac są działania w kierunku powołania, zgodnie z ustaleniami SEPA, grupy AOS (Additional Optional Services) do obsługi dyspozycji płatniczych kierowanych do ZUS (składki wg 3 tytułów) oraz płatności podatków. Ten kierunek działań jest mocno wspierany przez beneficjentów w/w płatności, bowiem obowiązujący obecnie system obsługi tych dedykowanych płatności zapewnia bardzo wysoki poziom jakości danych przekazywanych z rozliczeń tych płatności.
3. Przeanalizowano problem stosowania polskich znaków diakrytycznych w dyspozycjach płatniczych SEPA, głównie pod kątem przystąpienia Polski do strefy euro. Obligatoryjne stosowanie instrumentów SEPA po wejściu do strefy euro wyeliminuje z dyspozycji płatniczych oryginalne nazwy stron transakcji czy oryginalną pisownię adresów. Przyjęto założenie, że po wprowadzeniu euro nie zmieni się radykalnie struktura rozliczeń i nadal większość dyspozycji będzie obejmować rynek krajowy. Dla tego segmentu płatności banki wypowiedziały się za dalszymi pracami w zakresie stosowania oryginalnej pisowni.
4. Innym zagadnieniem jest utworzenie grupy AOS dla wszystkich banków europejskich, które zadeklarują akceptację polskich znaków diakrytycznych we wszystkich instrumentach płatności SEPA. Pozwoliłoby to na wprowadzanie w bankach poza terytorium Polski polskiej pisowni oraz przyjmowanie nazw w ich oryginalnym brzmieniu.
5. Podjęto działania w celu przystosowania formularza papierowego do składania dyspozycji płatniczej polecenia przelewu/wpłaty gotówkowej do zasad związanych z walutą euro

SEPA Polska

Związek Banków Polskich

7. Implementacja

- a) Przesłano do Zarządów Banków List otwarty EPC w sprawie przystępowania do Systemów Płatności SEPA
- b) Opracowano dokument „ Krajowy Plan Implementacji i Migracji SEPA” Plan podlegał konsultacjom przede wszystkim z podmiotami, którym przypisane są role i zadania w procesie wdrażania, tj.: z Narodowym Bankiem Polskim, Ministerstwem Finansów, Krajową Izbą Rozliczeniową, SWIFT. Plan został ostatecznie zatwierdzony przez Zarząd Związku Banków Polskich uchwałą w dniu 17 października 2007r. a następnie przekazany Zarządowi Banków- Członków ZBP z rekomendacją stosowania w ramach wdrażania SEPA w wewnętrznych strukturach banków.
- c) Prowadzono prace nad dokumentami, będącymi częściami Krajowego Planu Implementacji i Migracji:
  - a. „Harmonogram implementacji SEPA Credit Transfer, oraz prac SEPA Polska”;
  - b. „Harmonogram procesu przystępowania banków do Systemu Polecenia Przelewu SEPA.”;
- d) w związku z opublikowaniem przez EPC zestawu dokumentacji dotyczącej procesu przystępowania banków do SEPA Credit Transfer Scheme podjęto prace związane z tłumaczeniem tych dokumentów, następnie z analizą oraz przygotowaniem odpowiednich opracowań oraz organizacją formalno-techniczną NASO;
- e) Rozpoczęto przygotowania do pełnienia funkcji NASO - Krajowa organizacja wspierająca banki w procesie przystępowania. Koncepcja NASO została przedstawiona na III spotkaniu SEPA Forum Polska, a następnie Zarządowi ZBP i uzyskała aprobatę;
- f) opracowano dokumentację związaną z funkcjonowaniem NASO, w szczególności „ Procedurę przystępowania banków polskich do SCT Scheme”. Ponadto utworzono skrzynkę kontaktową dla banków polskich oraz EPC – naso@zbp.pl;
- g) przeprowadzano konsultacje z Sekretariatem EPC w zakresie kwestii związanych z procedurą przystępowania;
- h) NASO otworzyło procedurę aplikacji we wrześniu 2007 r. Udziela bankom na bieżąco informacji nt. szczegółów procedury przystąpienia, wyjaśnia wątpliwości interpretacyjne bezpośrednio z EPC.
- i) NASO przekazuje dokumentację związaną z przystępowaniem przez Banki do Systemu Polecenia Przelewu SEPA oraz monitoruje sytuację na szczeblu europejskim.

8. Inne:

- a) Brano udział w pracach Grupy Wsparcia Prawnego przy EPC;
- b) Uczestniczono w SEPA Testing Task Force przy EPC, opracowywano analizy i statystyki na rzecz procesu raportowania do EPC.

SEPA Polska

Związek Banków Polskich

Funkcjonowanie Grup Roboczych w strukturze SEPA Polska

Po ukonstytuowaniu się, Członkowie Grup Roboczych wybrali ze swego grona Prezydium oraz Przewodniczących Prezydium. Zgodnie z przyjętą w ramach całej struktury SEPA PL zasadą, Prezydium nadaje kierunek prac, określa harmonogram i zakresy czasowe realizacji zadań.

Działania w zakresie polecenia przelewu SEPA

a) Wprowadzenie

Z uwagi na zakres prac oraz ich priorytetowy charakter, Grupa ds. Polecenia Przelewu była najbardziej aktywną spośród grup roboczych w ramach SEPA Polska. Niniejsza część raportu zawiera także informacje nt. działań Grupy Roboczej ds. Infrastruktury. Grupa Robocza ds. Infrastruktury jest ciałem ekspertów, którzy wspierają wiedzą specjalistyczną pozostałe grupy zajmujące się instrumentami SEPA. W obszarze zainteresowań Grupy leżą głównie kwestie standardów i specyfikacji technicznych, platform IT i rozwiązań wspierających implementację nowych instrumentów i dostosowanie dotychczasowych systemów.

Biorąc pod uwagę powyższe, oraz fakt, że w wielu obszarach, prace Grupy ds. Polecenia Przelewu i Polecenia Zapłaty zazębiały się i skupiały na ścieżce implementacji SEPA Credit transfer, umieszczono je w sekcji poświęconej poleceniu przelewu SEPA.

b) Zakres prac w obszarze polecenia przelewu SEPA

1. W pierwszym etapie prac przedyskutowano założenia paneuropejskiego polecenia przelewu i możliwości wdrożenia zasad i standardów SCT do polskiego systemu płatniczego. Przygotowano ankietę adresowaną do banków będących Członkami ZBP, której celem było ustalenie, na jakim etapie znajduje się polski sektor bankowy w kontekście przygotowań do wdrożenia standardów SEPA. Wyniki ankiety (przeprowadzonej w okresie październik-listopad 2006 r.) wykazały, że część banków podjęła prace i zorganizowała zespoły wewnątrz swoich organizacji, dedykowane projektowi wdrażania SEPA. Badanie naświetliło również szereg wątpliwości, oraz wyzwań, które stały na drodze do sukcesu implementacji. Jednocześnie ankietę odegrała znaczną rolę w komunikacji z bankami i posłużyła jako bodziec do rozpoczęcia działań tam, gdzie przygotowania nie zostały wówczas jeszcze rozpoczęte.

SEPA Polska

Związek Banków Polskich

2. Wobec faktu, iż Program SEPA, jakkolwiek będący inicjatywą Komisji Europejskiej, jest samoregulacją, widoczny był w początkowej fazie prac dystans sektora bankowego w stosunku do konieczności podjęcia odpowiednich działań implementacyjnych. W związku z tym, zaproponowano przedłożenie na Walne Zgromadzenie ZBP propozycji uchwały o przystąpieniu banków polskich do SEPA, która dodatkowo potwierdzałaby zobowiązania całego polskiego sektora bankowego do realizacji założeń Programu SEPA wynikające z uczestnictwa w Europejskiej Radzie ds. Płatności. Uchwała została podjęta przez Walne Zgromadzenie w dniu 26 kwietnia 2007 r. i stanowiła, że: *„W zakresie obrotu bezgotówkowego, w tym w Strefie Euro i sprawnego funkcjonowania elektronicznej gospodarki oraz konieczności wspierania i upowszechniania inicjatyw wpływających na ich rozwój...” konieczne jest „Zintensyfikowanie prac nad wdrożeniem Jednolitego Obszaru Płatności w Euro (SEPA) jako projektu restrukturyzacyjnego i harmonizacyjnego o zasadniczym znaczeniu dla krajowego rynku płatności, który przyjmie nowe, wspólnie wypracowane zasady oraz standardy techniczne w celu zmniejszenia kosztów i zagrożeń oraz wykorzystania szans, jakie daje utworzenie jednolitego rynku płatności w celu uzyskania przez polski sektor bankowy:*

- *gotowości odbioru poleceń przelewu SEPA (SEPA CT) na rzecz klientów od dnia **2 stycznia 2008 r.**;*
- *zdolności do realizacji składanych przez klientów poleceń przelewu SEPA (SEPA CT) od dnia **2 lipca 2008 r.**;*
- *gotowości do odbioru poleceń zapłaty SEPA (SEPA DD) na rzecz klientów od dnia **2 stycznia 2009 r.**;*
- *zdolności do realizacji składanych przez klientów poleceń zapłaty SEPA (SEPA DD) od dnia **7 lipca 2009 r.**”²*

3. Istotną częścią prac była dyskusja nad przyjęciem konwencji Credeuro i ICP przez polski sektor bankowy. Powstała propozycja włączenia w powyższą uchwałę WZ ZBP deklaracji przystąpienia polskiego sektora bankowego do Konwencji Credeuro i ICP. Mając jednak na uwadze, iż przystąpienie do konwencji jest indywidualną sprawą banków, zdecydowano, że nie powinien to być przedmiot uchwały WZ ZBP.

---

² Podane w Uchwale Walnego Zgromadzenia ZBP daty osiągnięcia gotowości do odbioru i inicjowania komunikatów SEPA Credit Transfer oraz SEPA Direct Debit zostały zrewidowane w związku ze zmianą harmonogramów wdrażania na szczeblu EPC; Data operacyjnego startu SEPA Credit Transfer została przełożona z dnia 1 stycznia 2008 r. na dzień 28 stycznia 2008 r. decyzją Zgromadzenia Plenarnego EPC z dnia 19 czerwca 2007 r. Jeśli chodzi o SEPA Direct Debit, wdrożenie uwarunkowane jest zharmonizowaną transpozycją Dyrektywy o Usługach Płatniczych (ostateczny termin transpozycji to listopad 2009 r.).

SEPA Polska

Związek Banków Polskich

W ramach dyskusji na temat różnic pomiędzy standardem komunikatu międzybankowego dla polecenia przelewu CT SEPA i krajowym standardem, podjęto prace nad dokumentem „mapującym” formaty MT103+ oraz XML. W czasie omawiania tego problemu przedstawiciele banków wskazali, że po szczegółowym zapoznaniu się z dokumentami nie widzą takiej możliwości. Biorąc pod uwagę fakt, że EBA wcześniej podjęła się wykonania podobnej pracy (tj. zmapowania różnic komunikatu STEP 2 z ogłoszonym standardem) i w ramach tych prac oceniono, że jest to niemożliwe, zdecydowano, w celu obsłużenia komunikatów CT (SEPA) dla Systemu STEP2, o uruchomieniu drugiego, opartego o standard XML, równoległe funkcjonującego kanału wymiany komunikatów międzybankowych, obok dotychczas działającego kanału dla przelewów transgranicznych (w euro). (Komunikaty SWIFT funkcjonują niezależnie od omawianych komunikatów.) W związku z tymi informacjami, we współpracy z Krajową Izba Rozliczeniową opracowano dla banków rozwiązanie uproszczone. Zapewnia ono odbiór komunikatów dla polecenia przelewu SEPA bez konieczności wykonania złożonych zmian w stosowanym oprogramowaniu. Generalnym założeniem tej propozycji jest dokonanie konwersji oryginalnego komunikatu SEPA w XML otrzymanego przez KIR na dwa komunikaty:

- komunikat w dotychczas obowiązującym formacie EuroELIXIR , co pozwoli bankowi na wykonanie transakcji oraz,
- komunikat w dodatkowym, uzgodnionym wspólnie przez banki, formacie, zawierającym pozostałe informacje z oryginalnego komunikatu, który zostanie przekazany przez banki do beneficjentów płatności.

Dla wielu banków powyższe rozwiązanie pozwala na włączenie się do rozliczeń SEPA w terminie 28 stycznia 2008r. bez konieczności ponoszenia wysokich nakładów finansowych. Izba podjęła się także wykonania rozwiązania, które pozwoli bankom na wysyłanie poleceń przelewu w uproszczonym trybie (konwersja komunikatów MT103 na XML).

4. Na tle prac związanych z interpretacją zapisów SEPA Credit transfer Scheme Rulebook, pojawił się problem znaczenia terminu „SEPA Reachability”, o kluczowym dla implementacji polecenia przelewu przez banki polskie znaczeniu. Problem SEPA Reachability odnosi się do obowiązku posiadania zarówno zdolności odbioru jak i wysyłania komunikatów SEPA (reachability) jako warunku przystąpienia banku do Schematu SEPA Credit Transfer. Wersja 2.3 Rulebooka stanowi, że każdy Uczestnik zaoferuje usługi związane z Schematem zarówno jako bank zleceniodawca płatności jak i bank beneficjent [„Each Participant shall offer services relating to the Scheme in the capacity of both Originator Bank and Beneficiary Bank.”]. Zapis ten oznacza obowiązek zapewnienia zarówno zdolności odbioru jak i wysyłania komunikatów SEPA. Nowy zapis Rulebooka w wersji 2.3 jest odmienny od tego z wersji poprzedniej 2.2, który wymagał jako warunku jedynie zapewnienia zdolności odbioru. [„Each Participant shall offer

SEPA Polska

Związek Banków Polskich

services relating to the Scheme in the capacity of Beneficiary Bank. A Participant may also offer services relating to the Scheme in the capacity of Originator Bank.”]. Wcześniejszy zapis był oczywiście znaczenie korzystniejszy dla banków, które zdecydowały o “dwufazowej drodze” do osiągnięcia pełnej zdolności operacyjnej SEPA. Dlatego też nowy zapis wywołał duże niezadowolenie wśród przedstawicieli banków tym bardziej, że „**List otwarty do Banków planujących przystąpienie do Systemów Polecenia Przelewu SEPA i Polecenia Zapłaty SEPA**” opublikowany przez EPC w dniu 31 maja 2007 stanowi co następuje: „*Uruchamiając System Polecenia Przelewu SEPA, EPC jako priorytet stawia osiągnięcie pełnej zdolności odbioru (ang.: receiver capability) i konsekwentnie podkreśla wagę przystąpienia do Systemu od momentu jego startu, jak największej liczby Uczestników. Utworzenie zdolności odbioru jest początkowo bardziej istotne, niż zapewnienie pełnej zdolności wysyłania komunikatów SEPA Credit Transfer przez wszystkich Uczestników. Nie mniej jednak, aby zapewnić osiągnięcie masy krytycznej i zgodność z Deklaracją z dnia 17 marca 2005 roku³, wystarczająca liczba banków powinna być również w stanie wysyłać komunikaty SEPA CT. Zgodnie z powyższym, wszyscy Uczestnicy zidentyfikowani przez środowiska jako tworzący część grupy instytucji, których połączony wolumen reprezentuje masę krytyczną (przeważająca większość wolumenu transakcji polecenia przelewu w euro, zdefiniowana przez środowisko), powinna być w stanie inicjować płatności SEPA CT do dnia 28 stycznia 2008. Inne instytucje, nie mieszczące się w tym zakresie, powinny osiągnąć zdolność wysyłania CT dla swoich klientów w ciągu roku 2008. (zakładając oczywiście, że udostępniają takie produkty).” W związku z wątpliwościami interpretacyjnymi, oraz niekorzystnymi konsekwencjami przyjęcia interpretacji, iż reachability oznacza pełną gotowość zarówno do odbioru, jak również wysyłki komunikatów SCT, zwrócono się do EPC z prośbą o oficjalne stanowisko w tej sprawie. Europejska Rada ds. Płatności wyjaśniła, że, jakkolwiek rzeczywiście zapis Rulebooka w wersji 2.3 jest rygorystyczny i wymaga pełnej zdolności zarówno odbioru jak i wysyłania komunikatów SEPA, o tyle List otwarty EPC (który służy jako komentarz i podstawa do interpretacji Rulebooka) łagodzi podejście Rady do tego wymogu, wprowadzając pewne wyjątki. Przewidziano również pewne dalsze odstępstwa od zasady pełnej zdolności, o których EPC poinformowała w dokumencie „Addendum to Open Letter to Banks Adhering to the SEPA Schemes (opublikowany na stronie internetowej EPC). Priorytetem jest w obecnym stanie rzeczy osiągnięcie dostępności jak największej liczby banków na dzień operacyjnego startu polecenia przelewu SEPA. EPC rekomenduje, aby banki przystępowały do Systemu gdy tylko będą gotowe do odbioru komunikatów SEPA Credit Transfer, natomiast zdolność do inicjowania płatności SCT może zostać rozwinięta w ciągu 2008 r. Z odpowiedzi wynika również, że bank legitymujący się jedynie zdolnością odbioru znajdować*

³ Zgromadzenie Plenarne Europejskiej Rady ds. Płatności przyjęło na posiedzeniu 17 marca 2005 roku Deklarację zaangażowania w budowę jednolitego, zharmonizowanego, paneuropejskiego rynku usług płatniczych (zwaną od miejsca jej sporządzenia *Deklaracją z Crowne Plaza*).

SEPA Polska

Związek Banków Polskich

się będzie w Rejestrze Uczestników. Z informacji pozyskanej do tej pory z EPC nie wynika, jakoby miało istnieć w Rejestrze zróżnicowanie banków o pełnej zdolności odbioru i inicjowania oraz banków posiadających jedynie zdolność odbioru.

5. Problematyka IBAN i BIC

Implementując zasady dokonywania płatności SEPA, przyjęto, za EPC, założenie, że identyfikatorem rachunku dla płatności nominowanych w euro jest numer rachunku bankowego w standardzie IBAN. Uwzględniając ten fakt, Związek Banków Polskich wystąpił do Narodowego Banku Polskiego z prośbą o dostosowanie obowiązującego zarządzenia nr 5/2002 Prezesa do zasad związanych z obrotem transakcji nominowanych w euro. Po konsultacjach z bankami przyjęto nową wersję zarządzenia i od 1 stycznia 2008 roku obowiązuje zarządzenie nr 17/2007 Prezesa NBP zmieniające zarządzenie w sprawie sposobu numeracji rachunków bankowych prowadzonych w bankach, co zapewnia stosowanie identyfikatora IBAN dla transakcji nominowanych w euro także w obrocie krajowym (każdy rachunek w banku polskim jest oznaczony identyfikatorem NRB; przez dodanie kodu kraju (PL) przed numerem rachunku można otrzymać odpowiedni identyfikator IBAN).

Numery rachunków bankowych SEPA podawane być muszą w standardzie IBAN łącznie z identyfikatorem BIC (Bank Identifier Code). Każdy bank występujący samodzielnie w europejskich rozliczeniach międzybankowych powinien zapewnić sobie identyfikator BIC. O ile bank nie ma takiego identyfikatora, powinien wystąpić do SWIFT o jego nadanie. W trakcie przygotowywania założeń implementacyjnych SEPA, zarekomendowano europejskiemu środowisku bankowemu opracowanie mechanizmów, które odciążą klientów w zakresie podawania identyfikatora BIC. Także praktyka banków krajowych potwierdza, że nieprecyzyjne podawanie przez klientów wartości tego identyfikatora jest źródłem błędów i pociąga za sobą opóźnienia w realizacji dyspozycji w obrocie międzynarodowym. Na forum prac EPC związanych z usuwaniem barier związanych z wdrożeniem instrumentów SEPA, zaproponowano pozyskiwanie aktualnego numeru BIC z identyfikatora IBAN.

W związku z powyższym podjęto działania wspólnie z KIR SA w celu stworzenia instrumentu ustalania identyfikatora BIC na podstawie numeru rachunku IBAN. Rozwiązanie takie pozwoli na podawanie poprawnego numeru BIC, co znacząco wpłynie na efektywność rozliczeń i przyniesie korzyści i po stronie klientów i po stronie banków.

6. Problematyka AOS

W trakcie przygotowywania wspólnych założeń w zakresie funkcjonowania polecenia przelewu na podstawie przeprowadzonych konsultacji wśród narodowych sektorów bankowych okazało się, że wiele społeczności w ramach krajowych systemów płatności

SEPA Polska

Związek Banków Polskich

posługuje się pewnymi rodzajami płatności, charakterystycznymi dla tej społeczności. Uwzględniając historyczne korzenie takich płatności oraz korzyści wynikające z tego tytułu twórcy SEPA przewidzieli mechanizm obsługi przelewów, odmiennych dla standardu podanego dla CT SEPA.

Głównym założeniem tworzenia grup tzw. AOS (*Additional Optional Services- Dodatkowe Usługi Opcjonalne*) jest opublikowanie zasad związanych z obsługą odmiennych płatności.

W krajowym systemie płatniczym eksperci zajmujący się problematyką wdrożenia SEPA (grupa ds. infrastruktury – głównie banki i KIR) na dzień rozważają potrzebę utworzenia AOS dla następujących funkcji :

- stosowanie w nazewnictwie polskich znaków diakrytycznych ,
- obsługa przelewów do ZUS,
- obsługa przelewów do US i innych organów podatkowych.

a) Płatności dedykowane: ZUS i US: Podjęto się analizy krajowych standardów poleceń przelewu w celu wyodrębnienia odmiennej grupy operacji w stosunku do ogłoszonych standardów. Analizując problem płatności dedykowanych, wzięto pod uwagę, iż:

- zarówno dyspozycje płatnicze do ZUS jak i US nie spełniają określonych standardów dla CT SEPA,
- polscy beneficjenci płatności ZUS i US zapewnili, że system identyfikacji zawarty w zleceniach płatniczych pozwala na efektywne rozliczenia tych płatności,
- wskazano rozwiązanie tego problemu poprzez utworzenie w ramach SEPA jednego wspólnego lub dwóch oddzielnych AOS do obsługi przelewów do US i ZUS,
- co pozwoliłoby na przetwarzanie dyspozycji płatniczych do ZUS i US na dotychczasowych zasadach,
- tworzenie AOS (w ramach SEPA) nie powinno pogorszyć zasad obsługi zleceń w dotychczasowym kształcie,
- wpływ przyjętej dyrektyw PSD - migracja zarobkowa wielu Polaków nie oznacza zmiany kraju z tytułu rozliczania się z podatków czy wpłat do ZUS. Polacy mogą dokonywać tych płatności w banku w kraju, w którym aktualnie zamieszkują. Powstaje problem, czy banki poza terytorium Polski będą chciały przystąpić do AOS i będą umiały przygotować prawidłowo odpowiednie dyspozycje płatnicze oraz problem odpowiedniego nagłośnienia przyjętych rozwiązań.

Efektom tych prac są działania w kierunku powołania, zgodnie z ustaleniami SEPA, grupy AOS (Additional Optional Services) do obsługi dyspozycji płatniczych kierowanych do ZUS (składki wg 3 tytułów) oraz płatności podatków. Ten kierunek działań jest mocno wspierany przez beneficjentów w/w płatności, bowiem obowiązujący obecnie system obsługi tych dedykowanych płatności zapewnia bardzo wysoki poziom jakości danych przekazywanych z

SEPA Polska

Związek Banków Polskich

rozliczeń tych płatności. W pracach tych ściśle współpracowano z KIR SA, NBP, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, oraz przedstawicielami MF.

b) znaki diakrytyczne: Przeanalizowano problem stosowania polskich znaków diakrytycznych w dyspozycjach płatniczych SEPA, głównie pod kątem przystąpienia Polski do strefy euro. Obligatoryjne stosowanie instrumentów SEPA po wejściu do strefy euro wyeliminuje z dyspozycji płatniczych oryginalne nazwy stron transakcji czy oryginalną pisownię adresów. Przyjęto założenie, że po wprowadzeniu euro nie zmieni się radykalnie struktura rozliczeń i nadal większość dyspozycji będzie obejmować rynek krajowy. Podjęto działania, które w przyszłości zapewnią podjęte zobowiązanie. Innym zagadnieniem jest utworzenie grupy AOS dla wszystkich banków europejskich, które zadeklarują akceptację polskich znaków diakrytycznych we wszystkich instrumentach płatności SEPA.

Podsumowanie

Biorąc pod uwagę priorytetowy charakter wdrożenia instrumentu SEPA Credit Transfer, krótki czas na przeprowadzenie niezbędnych modyfikacji oraz zakres prac, na Grupie Roboczej ds. Polecenia Przelewu ciążył obowiązek największego zaangażowania w prace SEPA PL. Uczestnicy Grupy brali udział w szeregu konsultacji inicjowanych przez EPC, dzięki czemu stanowiska polskiego sektora bankowego, jak również indywidualne opinie reprezentantów środowiska krajowego, przekazywane były do EPC, wywierając jednocześnie wpływ na kształt funkcjonowania paneuropejskiego systemu płatniczego. Dzięki dotychczasowym wysiłkom przedstawicieli banków, Narodowego Banku Polskiego oraz Krajowej Izby Rozliczeniowej, stwierdzić można, że polski sektor bankowy znajduje się w ścisłej czołówce państw spoza Strefy Euro jeśli chodzi o status implementacji SEPA. Co najmniej 14 banków z terytorium Polski, jak również Narodowy Bank Polski, deklarują gotowość do obsługi komunikatów SEPA Credit Transfer z dniem 28 stycznia 2008r. Zarząd NBP podtrzymał w dniu 12 lipca br. swoją wcześniejszą decyzję o przystąpieniu do systemu TARGET2 z dniem 19 maja 2008 r. We wrześniu natomiast podjęto decyzję o bezpośrednim uczestnictwie NBP w systemie STEP2 SCT⁴, oraz o uczestnictwie w Systemie Polecenia Przelewu SEPA. W dniu 5 listopada br. Narodowy Bank Polski podpisał stosowne umowy uczestnictwa w systemie STEP2 SCT.

Oczekuje się, że do końca 2008 r. większość banków polskich przystąpi do SCT Scheme i udostępni płatności w euro, zgodne ze standardami SEPA, swoim klientom. Dzięki Krajowej Izbie Rozliczeniowej SA wiele banków (m.in. wykorzystując mechanizm konwersji

---

⁴ NBP przystąpił do STEP2 SCT jako uczestnik bezpośredni, natomiast za pośrednictwem NBP, jako uczestnicy pośredni, przystąpiło 5 banków z Polski.

SEPA Polska

Związek Banków Polskich

komunikatów XML) w płynny sposób uzyska gotowość operacyjną. Krajowa Izba Rozliczeniowa SA zadeklarowała również swoją zgodność z wymogami SEPA (SEPA-compliant CSM).

Zakres prac w obszarze polecenia zapłaty SEPA

1. Rozpoczynając prace, Grupa Robocza ds. Polecenia Zapłaty SEPA dyskutowała nt. kształtu instrumentu paneuropejskiego w porównaniu z jego krajowym odpowiednikiem. Analizowano sposoby podejścia do wdrażania zasad SDD do polskiego systemu płatniczego, przy czym wyodrębniono 2 możliwości:
  - utworzenie zupełnie nowego produktu polecenia zapłaty SEPA, istniejącego równoległe z krajowym instrumentem, lub
  - takie dostosowanie polskiego polecenia zapłaty, aby w odpowiednim momencie dokonać jedynie konwersji waluty.
2. Prezydium opracowało dokument opisujący założenia paneuropejskiego polecenia zapłaty w porównaniu z krajowym oraz przedstawiał możliwe scenariusze działań. Dokument przekazany został sektorowi bankowemu do konsultacji.
3. W efekcie podjęto decyzję o wyborze scenariusza rekomendowanego przez Grupę Roboczą ds. Polecenia Zapłaty, tj. wdrożenia paneuropejskiego polecenia zapłaty poprzez stworzenie nowego, równoległego produktu. Taka koncepcja uznana została za wygodniejszą dla banków, gdyż nie narzuca im wprowadzenia do oferty tego instrumentu od pierwszego dnia, decyzja o jego wprowadzeniu do oferty może być podejmowana wewnętrznie i niezależnie przez każdy z banków; pozwoli na spełnienie warunku gotowości polskich banków do świadczenia tej usługi w ramach czasowych określonych przez EPC, a nie spowoduje jednocześnie problemów związanych z tak szybkim dostosowywaniem usługi do nowych wytycznych.
4. W połowie 2007 r., biorąc pod uwagę sytuację na szczeblu paneuropejskim, Grupa przyjęła następujące wnioski:
  - a. mając na uwadze fakt, iż standardy, zasady i schemat instrumentu polecenia zapłaty SEPA ustalone zostały przez EPC w SEPA Direct Debit Scheme Rulebook,
  - b. oraz, że w związku z opóźnieniami przyjęcia Dyrektywy również EPC uwzględnia i próbuje przesunięcie harmonogramu udostępniania polecenia zapłaty SEPA i startu operacyjnego Systemu Polecenia Zapłaty SEPA,

SEPA Polska

Związek Banków Polskich

c. ze względu na brak właściwej regulacji prawnej, która zostanie wprowadzona dopiero poprzez transpozycję przepisów Dyrektywy o Usługach Płatniczych do polskiego prawa bankowego, na co Państwa Członkowskie UE mają czas na wdrożenie postanowień Dyrektywy do listopada 2009 roku,

Grupa Robocza ds. Polecenia Zapłaty SEPA ograniczy się na obecnym etapie prac do kierowania rekomendacji na ręce Grupy Polecenia Zapłaty modernizowania krajowego instrumentu w sposób zbliżający go do paneuropejskiego odpowiednika (w zakresie m.in. elektroniczacji zgód etc.).

5. Europejska Rada ds. Płatności potwierdziła, iż start Systemu Polecenia Zapłaty zostaje przełożony na rok 2009 i na obecnym etapie koncentrować się należy na poleceniu przelewu.

Podsumowanie

W ramach EPC trwają dalsze prace w obszarze PDD, w szczególności jeżeli chodzi o format elektronicznym upoważnień, jak również aspekty biznesowe.

Rekomendacja Grupy Roboczej, zawierająca jednocześnie pewne podsumowanie informacji o SDD, została inkorporowana do Krajowego Planu Implementacji i Migracji. Wdrożenie SDD nastąpi nie wcześniej, niż pod koniec 2009 r. przy czym w dużej mierze zależy od reakcji rynku oraz zharmonizowanej transpozycji PSD do systemów prawnych 31 państw SEPA. Krajowa Izba Rozliczeniowa prowadzi prace przygotowawcze do uruchomienia obsługi polecenia zapłaty SEPA. Zadeklarowała udostępnienie SDD EuroELIXIR w trybie testowym, natomiast z dniem 1.12. 2008 uruchomienie obsługi SDD w EuroELIXIR w trybie produkcyjnym. KIR SA przygotowuje również ofertę mechanizmów ułatwiających bankom wdrożenie SDD, m.in. mechanizm obsługi zgód, oparty o e-Archiwum.

Zakres prac w obszarze kart płatniczych SEPA

1. Działalność w obszarze kart płatniczych różniła się nieco od prac związanych z wdrażaniem pozostałych komponentów SEPA ze względu na charakter tego instrumentu oraz odmienne od polecenia przelewu i polecenia zapłaty podejście konstrukcyjne do dostosowania kart. Przede wszystkim już we wstępnym etapie prac stwierdzono, że karty będące aktualnie w obiegu na rynku polskim spełniają już główny postulat dokumentu SEPA Cards Framework (SCF), tj. pozwalają na dokonywanie płatności na całym obszarze SEPA.

SEPA Polska

Związek Banków Polskich

2. Głównym obszarem zainteresowania Grupy była migracja na standard EMV, (która zgodnie z SCF będzie musiała być zakończona do końca 2010 r.) oraz analiza wyróżnionych przez EPC 4 domeny standaryzacyjne.
3. Grupa Robocza ds. Kart nawiązała współpracę międzynarodowymi organizacjami płatniczymi- Visa Europe i MasterCard Europe, jak również z Komitetem Agentów Rozliczeniowych przy ZBP. Grupa powiązana jest również z Radą Wydawców Kart Bankowych.
4. Biorąc pod uwagę podejście adaptacji funkcjonowania kart płatniczych do zasad SEPA, oraz wątpliwości interpretacyjne, powstające na tle SEPA Cards Framework, jak również dodatkowe okoliczności (jak opublikowanie przez EBC stanowiska Eurosystemu nt. zmian na paneuropejskim rynku kartowym czy też opublikowanie przez KE Raportu ws. kart płatniczych, czy też decyzji UOKIK ws. interchange) znaczna część działań Grupy koncentrowała się na analizie zmian, które zachodzą i zachodzą będą pod wpływem budowy Jednolitego Obszaru Płatności w Euro, oraz ich konsekwencji w szczególności dla polskiego systemu płatniczego. W głównej mierze skupiono się na wypracowaniu wspólnego, sektorowego rozumienia zapisów SEPA Cards Framework.
5. Przy współudziale Visa i MasterCard opracowano dokument „SEPA dla kart z perspektywy Grupy Roboczej ds. kart SEPA Polska” zawierającym rozbudowaną informację dotyczącą sposobu rozumienia SEPA Cards Framework przez Europejską Radę ds. Płatności i organizację kartowe. Dokument zakończony jest rekomendacjami Grupy, które stanowią integralną część Krajowego planu Implementacji i Migracji SEPA.
6. Sekretariat SEPA Polska we współpracy z Radą Wydawców Kart Bankowych oraz przy wsparciu Narodowego Banku Polskiego monitoruje proces migracji na standard EMV w Polsce. W roku 2007 zaobserwowano następujące tendencje:
  - W Polsce rozpoczął się już proces migracji z kart magnetycznych na standard EMV. Proces ten przebiega bardzo dynamicznie z roku na rok. Tylko w I półroczu 2007 r., na rynku pojawiło się o 337 tys. tego rodzaju kart więcej niż na koniec 2006 r.
  - W proces wydawania kart EMV, zaangażowane są 4 banki z sekcji banków dużych. Natomiast wśród banków średnich zaangażowanych w proces wydawania kart EMV jest obecnie 8 banków.
  - Kolejne klika banków prowadzi prace mające na celu uruchomienie migracji na EMV (certyfikacja).

W odniesieniu do kart kredytowych i debetowych sytuacja wygląda następująco:

SEPA Polska

Związek Banków Polskich

Migracja na EMV w Polsce – podział na karty debetowe i kredytowe + obciążeniowe – II kwartał 2007 (Dane pozyskane z NBP)

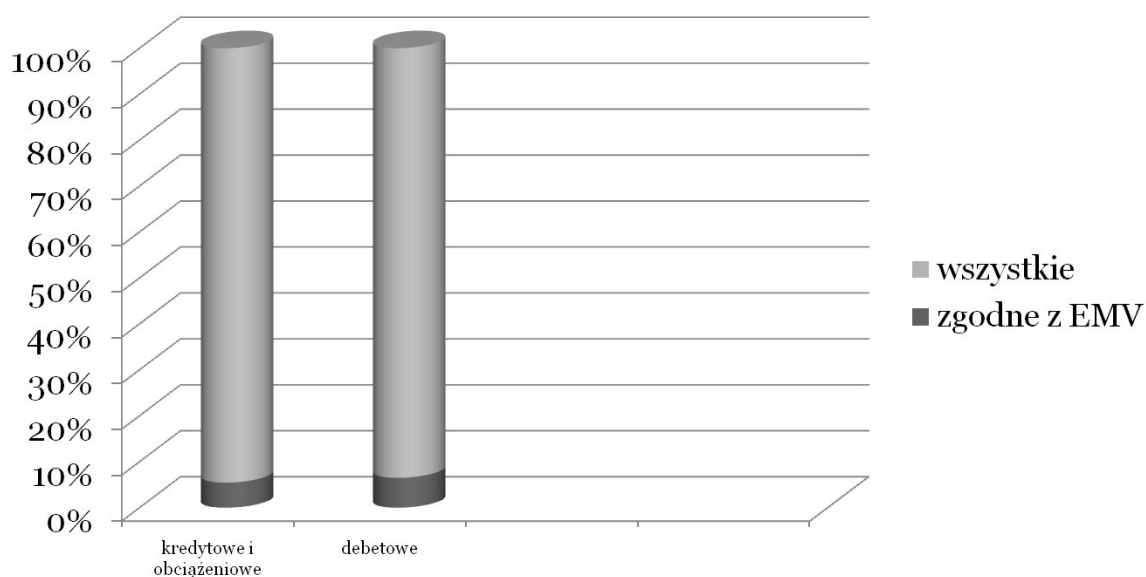
Liczba wszystkich kart debetowych w Polsce	Liczba kart debetowych zgodnych z EMV w Polsce	% kart debetowych zgodnych z EMV w Polsce	Liczba wszystkich kart kredytowych i obciążeniowych w Polsce	Liczba kart kredytowych i obciążeniowych zgodnych z EMV w Polsce	% kart kredytowych i obciążeniowych zgodnych z EMV w Polsce
17.516.217 17,916 mln szt.	1.218.038	6.95 %	7.403.195 7,993,2 mln	427.967	5.78 %

Co można zobrazować poniższą ilustracją:

SEPA Polska

Związek Banków Polskich

Migracja na EMV w Polsce – podział na karty debetowe i kredytowe + obciążeniowe - koniec II kwartału 2007 (NBP)

Struktura kart wyemitowanych w Polsce wg technologii zapisu danych w II i III kwartale 2007
(dane: NBP: www.nbp.pl)

SEPA Polska

Związek Banków Polskich

LICZBA KART PŁATNICZYCH	2007 Q2	2007 Q3	Zmiana
Karty z paskiem magnetycznym udział w ogólnej liczbie	23.220.766 93,18%	24.080.953 92,94%	↗+3,7%
Karty z paskiem magnetycznym oraz mikroprocesorem udział w ogólnej liczbie	1.646.005 6,61%	1.775.110 6,85%	↗+7,84%
Karty wirtualne udział w ogólnej liczbie	41.311 0,17%	42.147 0,16%	↗+2,02%
Karty z mikroprocesorem udział w ogólnej liczbie	11.330 0,05%	12.145 0,05%	↗+ 7,19%
RAZEM:	24.919.412	25.910.355	↗+3,98%

Na koniec III kwartału 2007 r. na rynku było wydanych ponad 1,775 mln kart wyposażonych w pasek magnetyczny i mikroprocesor (kart w standardzie EMV), a ich udział w ogólnej liczbie kart na rynku wyniósł w tym okresie 7,84%. Liczba kart w standardzie EMV wzrasta na rynku bardzo dynamicznie od kilku lat.

Działania grupy w kolejnym etapie prac będą skupiały się na analizie przygotowywanych przez Europejską Radę ds. Płatności standardów technicznych dla transakcji kartami SEPA.

Zakres prac w obszarze SECA- Single Euro Cash Area

Głównym celem Grupy jest wypracowanie wspólnego dla całego polskiego sektora bankowego stanowiska dotyczącego obrotu gotówkowego w euro. Grupa podjęła analizę przedmiotowej dokumentacji EPC oraz Eurosystemu. Ponieważ SECA to Jednolity Obszar Gotówki Euro, a Polska jest w dalszym ciągu poza Strefą Euro, pojawił się szereg wątpliwości dotyczących konieczności podejmowania prac w tym obszarze. Ustalono jednak, że w związku z tym, że euro funkcjonuje już w rozliczeniach w Polsce i odsetek transakcji w tej walucie wzrasta, należy rozważyć przystosowywanie zasad i standardów działania rynku gotówkowego do zasad SECA.

SEPA Polska

Związek Banków Polskich

Nawiązano współpracę z Polską Organizacją Firm Obsługi Gotówki (POFOG) w celu wypracowania standardów i rekomendacji dla polskiego sektora bankowego w kwestii obrotu gotówkowego. Podjęto również konsultacje z Narodowym Bankiem Polskim: omówiono tematykę dotyczącą działania banków w obszarze gotówkowym w Eurosystemie oraz zarys przyszłej organizacji obrotu gotówkowego. Przedyskutowano także możliwe kierunki dalszego rozwoju tego obszaru oraz rolę poszczególnych podmiotów funkcjonujących w obszarze obrotu gotówkowego. Przygotowano wstępne koncepcje zmian w uregulowaniu zasad obrotu gotówkowego. Zaproponowano utworzenie dokumentu stanowiącego plan wprowadzania banknotów i monet Euro w Polsce, który obejmowałby m.in. zaangażowanie NBP, Banków oraz firm obsługujących gotówkę. Grupa Robocza ds. SECA pozostaje w stałej współpracy z Departamentem Emisyjno- Skarbcowym NBP.

Krajowy Plan Implementacji i Migracji SEPA

Obowiązkiem każdego z państw SEPA jest przygotowanie krajowego planu implementacji i migracji SEPA- dokumentu, który służy informowaniu o zasadach, sposobie i uczestnikach wdrażania SEPA na szczeblu lokalnym. Plan stanowić ma ogólne źródło wiedzy nt. struktury implementacji w danym kraju, natomiast szczegółowe harmonogramy wdrażania

Prace nad Krajowym Planem Implementacji i Migracji SEPA w Polsce zainicjowane zostały przez Sekretariat SEPA Polska w czerwcu 2007 r. Plan podlegał konsultacjom przede wszystkim z podmiotami, którym przypisane są role i zadania w procesie wdrażania, tj.: z Narodowym Bankiem Polskim, Ministerstwem Finansów, Krajową Izbą Rozliczeniową, SWIFT. Dokument przekazano również, z prośbą o uwagi, do ciał konsultacyjnych SEPA Forum Polska, tj. RWKB, KAR, RBE i FTB.

I etap prac ukończony został w październiku br., kiedy Plan uzyskał aprobatę Zarządu Związku Banków Polskich. Jako Uchwała Zarządu ZBP przekazany został, wraz z rekomendacją stosowania w ramach wdrażania SEPA w strukturach wewnętrznych, Bankom-Członkom ZBP.

W związku z zaleceniami Europejskiego Banku Centralnego (odnośnie rekomendowanej zawartości krajowych planów implementacji i migracji), Plan poddany został rewizji. Przeprowadzono konsultacje sektorowe i zaproponowano odpowiednie zmiany. Wersja uwzględniająca te modyfikacje przyjęta zostanie, po akceptacji SEPA Forum Polska, w grudniu 2007 r., kończąc II etap prac nad Krajowym Planem Implementacji i Migracji SEPA.

Krajowy Plan Implementacji Migracji przetłumaczony został na język angielski i (po ukończeniu weryfikacji) zostanie udostępniony za pośrednictwem strony www.sepapolska.pl).

SEPA Polska

Związek Banków Polskich

Podsumowanie

15 banków z terytorium Polski udostępni usługę polecenia przelewu SEPA z dniem operacyjnego startu Systemu Polecenia Przelewu SEPA 28 stycznia 2008 r. Porównując z innymi Państwami spoza Strefy Euro, uznać można taki stan rzeczy za sukces banków polskich i struktury SEPA Polska.

Kraj (spoza Strefy Euro)	Liczba banków- Uczestników SCT Scheme ⁵
Bułgaria	10
Czechy	4
Dania	4
Estonia	3
Litwa	3
Łotwa	5
Polska	15
Słowacja	3
Rumunia	12
Szwecja	2
Węgry	10
Wielka Brytania	9
Łącznie banki spoza Strefy Euro	79

Cypr i Malta, z uwagi na przystąpienie do Strefy Euro od dnia 1.01.2008 nie zostały wzięte pod uwagę przy opracowywaniu niniejszej tabeli.

Lista banków z terytorium Polski, które przystąpiły do Systemu Polecenia Przelewu SEPA

1. ABN Amro Bank Polska SA
2. Kredyt Bank SA
3. PKO BP SA
4. Raiffeisen Bank Polska SA
5. Bank Polskiej Spółdzielczości SA
6. BPH SA
7. Deutsche Bank Polska SA

⁵ Dane na dzień 19.12.2007 r. wg.EPC; ostateczne dane zostaną zamieszczone w styczniu 2008r.

SEPA Polska

Związek Banków Polskich

8. Deutsche Bank PBC SA
9. Bank Handlowy w Warszawie SA
10. Bank Millennium SA
11. WestLB Polska SA
12. BNP Paribas SA Oddział w Polsce
13. Fortis Bank Polska SA
14. Narodowy Bank Polski
15. ING Bank Śląski SA

Pozostałe banki z Polski planują przystąpić do Systemu Polecenia SEPA w roku 2008.

W związku z koniecznością transpozycji Dyrektywy o Usługach Płatniczych, wdrożenie instrumentu polecenia zapłaty SEPA zostało opóźnione do listopada 2009 r. Nie oznacza to jednak, że nie należy już obecnie podejmować żadnych działań w tym kierunku. Z uwagi na fakt, że dokumentacja schematu polecenia zapłaty SEPA jest już opracowana i na produkt ten kładziony jest duży nacisk ze strony administracji europejskiej, już na tym etapie prac wskazanym jest czynienie przygotowań do przewidywanych zmian. Obszary tych zmian wskazywać będzie Grupa Robocza ds. Polecenia Zapłaty SEPA, która współpracuje z Grupą ds. (krajowego) Polecenia Zapłaty. Priorytetem jest konstrukcja mechanizmu obiegu upoważnień, jak również ich elektroniczna i walidacja.

Proces migracji kart płatniczych na EMV nabiera tempa. Banki, po przeprowadzeniu szeregu analiz dot. migracji na nowy standard mikroprocesorowy, wkładają wiele wysiłku, aby sprostać wymogom SEPA Cards Framework. Konieczne jest jednak większe zaangażowanie po stronie akceptacji kart, jak również acquiringu. Wszystkie strony łańcucha płatniczego muszą zdać sobie sprawę z konieczności przystosowania- nie tylko karty płatniczej, ale również bankomatów i terminali. Aby wykorzystać możliwości, jakie niesie technologia chipowa, należy zapewnić przede wszystkim dostosowanie po stronie akceptantów i agentów rozliczeniowych.

Świadomość konieczności wprowadzenia zmian, inspirowanych wdrażaniem SEPA oraz Dyrektywą o Usługach Płatniczych, zdecydowanie wzrosła i owocuje podejmowaniem szeregu działań, zarówno na poziomie indywidualnych banków, jak również na poziomie struktury SEPA PL.

SEPA Polska

Związek Banków Polskich

Podsumowanie działań implementacyjnych w roku 2007 potwierdza tezę, że kluczem do sukcesu jest przede wszystkim współpraca stron zaangażowanych w proces wdrożeniowy. Biorąc pod uwagę wieloaspektowość SEPA oraz samego systemu płatniczego oraz charakterystykę instrumentów płatniczych SEPA, na rok 2008 zaplanowano zacieśnienie współpracy, przede wszystkim w ramach istniejących przy ZBP SEPA PL, RWKB i RBE, KAR.

Sektor bankowy w roku 2007 podjął znaczące wysiłki w celu przygotowania do SEPA. W roku 2008 konieczne będzie dalsze, nie mniej intensywne, zaangażowanie banków, ale również włączenie w proces implementacji sektora publicznego. Podkreślenia wymaga fakt, iż administracja europejska daje wyraźny sygnał, że wdrożenie SEPA oraz PSD jest w obecnym czasie priorytetem, a powodzenie tego procesu ma znaczenie nie tylko ekonomiczne, ale również polityczne.